

AKTÜEL

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı (TÜSEB) Başkanı Prof. Dr. Ümit Kervan:

"TÜSEB, sağlıkta üretim ve inovasyonun öncüsü olacak"

Sağlık sektöründe inovasyon ve girişim ekosisteminin gelişimini tartışmak üzere önemli isimler 39. TÜSAP Vizyon Toplantısı'nda bir araya geldi. TÜSEB Başkanı Prof. Dr. Ümit Kervan, dünya genelinde şirket kurabilme, teknokent açabilme gibi geniş yetkileri bulunan TÜSEB'in "Garajdaki Ferrari" gibi büyük bir potansiyele sahip olduğuna dikkat çekti.

Türkiye Sağlık Platformu (TÜSAP) tarafından düzenlenen 39. Vizyon Toplantısı, 1 Kasım Cuma günü Koç Üniversitesi evsahipliğinde gerçekleştirildi. TÜSAP Yürütme Kurulu Başkanı Prof. Dr. Sabahattin Aydın ve Koç Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Metin Sitti tarafından açılışı yapılan toplantıda Sağlık Bakanlığı Bakan Yardımcısı Doç. Dr. Şuayip Birinci, sağlık sektöründe yaşanan dönüşüm ve start-up'ların bu dönüşümdeki rolüne ilişkin ufuk açıcı bir sunum paylaştı.

Toplantının panel bölümünde, TÜSAP Yürütme Kurulu Üyesi T. Ufuk Eren moderatörlüğünde Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı (TÜSEB) Başkanı Prof. Dr. Ümit Kervan ve Sanofi Avrasya Bölge Başkanı ve İlaç Genel Müdürü Cem Öztürk konuşmacı olarak yer aldı. Katılımcılar; sağlık teknolojilerinde girişim ekosisteminin geliştirilmesi ve start-up'ların sektöre katkılarının artırılması konularını ele alarak, sağlık sektöründe yeni fikirlerin uygulanabilir hale getirilmesi için yapılabilecekleri tartışılar. Panelin ardından düzenlenen "Sağlık Tek-

nolojilerinde Start-Up'lar ve Girişim Ekosisteminin Geliştirilmesi" başlıklı çalıştay, katılımcılara fikir alışverişi yapma, bilgi paylaşımı sağlama ve yeni iş birlikleri kurma fırsatları sundu. TÜSAP Vizyon Toplantısı'nın açılışını gerçekleştiren TÜSAP Yürütme Kurulu Başkanı Prof. Dr. Sabahattin Aydın, konuşmasında, sağlık teknolojileri alanındaki inovasyonun, sağlık hizmetlerine erişimi artırmanın yanı sıra bireylerin yaşam kalitesini yükselten çözümler sunduğunu belirtti.

Toplantının Koç Üniversitesinde yapılmasından dolayı memnuniyeti dile getiren Koç Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Metin Sitti, üniversite olarak yalnızca akademik bilgi sağlama amacı gütmediklerini, aynı zamanda inovasyon ve start-up ekosisteminde liderliği nasıl üstlenebileceklerini de tartıştıklarını belirtti.

"Küresel biyoteknoloji pazarı hızla büyüyor"

Konuşmasında, sağlık sektörünün artan sağlık maliyetleri, kronik hastalıkların yaygınlaşması, yaşlanan nüfus ve sağlık hizmetlerine erişimdeki eşitsizlik gibi zorluk-

larla karşı karşıya olduğunu belirten Sağlık Bakanlığı Bakan Yardımcısı Doç. Dr. Şuayip Birinci, teknolojik gelişmelerin bu sorunlara çözüm sunma potansiyeline sahip olduğuna değindi. Piyasa araştırmalarının, dijital sağlık pazarının 2030 yılına kadar 963 milyar dolara ulaşacağını öngördüğünü aktaran Birinci, önleyici sağlık hizmetleri ve mobil sağlık girişimlerine yönelik artan fonlamanın bu büyümeyi destekleyen baş-

lica etkenler olduğunu vurguladı.

Dijital sağlık pazarı 963 milyar dolara ulaşacak...

ABD ve Avrupa'daki sağlık alanındaki start-up yatırımlarına dikkat çeken Dr. Birinci, ilaç biyoteknolojisi, tanı araçları, tıbbi cihaz ve sağlık teknolojisi alanlarında 2023 yılında 2,225 anlaşmada 46,7 milyar dolarlık işlem gerçekleştiğini belirtti. Türkiye'de start-up yatırımlarının yıllara göre dağılımına değinen Birinci, 2021 yılında 1 milyar 650 milyon, 2022'de 1 milyar 740 milyon, 2023'te 418 milyon 620 bin ve 2024'te ise 586 milyon 750 bin dolar yatırım yapıldığını kaydetti.

Dünyada, biyoteknoloji alanında 1980'lerden bu yana yaşanan yükselişe rağmen, biyoteknolojik ilerlemelerin çoğunlukla yüksek gelirli ülkelerde yoğunlaştığını vurgulayan Dr. Birinci, ABD ve Avrupa'da biyoteknoloji yatırımlarının yüzde 80'inin özel sektör, yüzde 20'sinin ise kamu tarafından finanse edildiğini aktardı. ABD'de ilaç sektöründe start-up'ların giderek daha fazla yer kapladığına dikkat çeken Doç. Dr. **Suayip Birinci**, 2022-2030 yılları arasında biyoteknoloji pazarının büyüklüğü ile ilgili tahminlerin biyo-bilişim alanında yüzde 5,93, biyo-hizmet alanında yüzde 7,51, biyo-tarım alanında yüzde 20,70, biyo-endüstri alanında yüzde 24,41 ve biyo-eccacılık alanında yüzde 41,46 oranında büyüme şeklinde beklendiğini söyledi. Dr. Birinci, küresel biyoteknoloji pazarının 2023 yılında 1,55 trilyon dolarlık bir büyüklüğe ulaştığını, 2030 yılına gelindiğinde ise bu rakamın 3,40 trilyon dolara çıkmasının beklendiğini belirterek biyoteknolojinin gelecekteki önemine dikkat çekti.

"Tüketen değil, üreten bir sağlık modeli geliştirmeyi amaçlıyoruz"

TÜSEB Başkanı Prof. Dr. Ümit Kervan, TÜSAP Sağlık Teknolojisi Vizyon Toplantısı'nda yaptığı konuşmada, sağlık alanında Ar-Ge, araştırma ve inovasyon faaliyetlerinde yer almaya her zaman hazır olduklarını belirtti. "Tüketen değil, üreten bir sağlık modeli geliştirmeyi amaçlıyoruz" diyen Kervan, TÜSEB'in sağlık sektöründe üretime yönelik faaliyetlerin öncüsü olma vizyonunu vurguladı. TÜSEB'in, sağlık alanında TÜBİTAK ile tamamlayıcı bir rol üstlendiğini belirten Kervan, TÜSEB'in dünya genelinde şirket kurabilme, teknokent açabilme gibi geniş yetkilere sahip olduğunu ekledi. TÜSEB'in 'garajdaki Ferrari' gibi büyük bir potansiyele sahip olduğunu ifade eden Kervan, "1600 projeyi yönetiyor ve son-

dajlıyoruz. Kısa sürede ürüne dönüşecek projeleri kamuoyunun dikkatine sunmayı hedefliyoruz" dedi.

"Rekabet gücümüzü artıracak ürünler geliştirmek için açık bütçeyle destek sağlayabiliyoruz..."

Prof. Dr. Kervan, TÜBİTAK'taki gibi projeleri A, B, C gibi gruplar altında çağrı yoluyla desteklediklerini açıklarken, A grubu projelerin özellikle yeni araştırmacılara yönelik olduğunu belirtti. Kervan, "Rekabet gücümüzü artıracak bir ürün geliştireceksek, açık bütçeyle destek sağlayabiliyoruz" şeklinde konuştu. TÜSEB bünyesindeki sekiz enstitünün bağımsız projeler yürüttüğünü belirten Kervan, "Cumhurbaşkanlığı'nın 4 numaralı kararıyla ile kurulan bir kurum olarak, **Sağlık Bakanlığı** bünyesinde yer alsak da özerk bir yapımız var ve üretim odaklı çalışmamız için gereken esnekliğe sahibiz" dedi.

Sağlık alanındaki fabrikaların kapasite-leri ortaya çıkarılıyor"

Üreten sağlık modeline değinen Kervan, Çam ve Sakura **Şehir Hastanesi**, Bilkent **Şehir Hastanesi** ve Etlik **Şehir Hastanesi**'nde yakın zamanda teknoloji transfer ofislerinin açılacağını söyledi. Kervan, bu ofislerde, fikri olan bir sağlık çalışanının TÜSEB ile temas kurması durumunda, fikrinin korunacağını ve klinik araştırmalardan ticarileşme sürecine kadar tüm aşamalarda destekleneceğini belirtti. Kervan ayrıca, Türkiye genelinde üniversiteleri gezip teknokentlerin kabiliyetlerini kayıt altına alarak bir envanter oluşturduklarını, fikirlere uygun üniversite ve Ar-Ge merkezleri ile eşleştirme yapacaklarını ifade etti. "Önümüzdeki günlerde örneğin, Ankara'da sağlık alanındaki fabrikaların kapasitelerini kayıt altına alıyoruz" diyen Kervan, bu envanterin sanayi ile iş birliğine katkı sunacağını vurguladı. Kervan, bu sürecin TÜSEB, üniversiteler ve sanayi iş birliği ile gerçekleşeceğini belirterek, projelerin finansmanı için bazı insanların hazır olduğunu söyledi. Kervan, "Destek konusunda sıkıntı yaşamayacağımıza inanıyorum" diye ekledi. Klinik araştırmalar birimi kurduklarını belirten Prof. Dr. Ümit Kervan, teknoloji transfer ofislerinde beş ayrı birim olacağını ve bunlardan birinin de klinik araştırmalara odaklanacağını söyledi. Bu kapsamda klinik araştırmaların aşamalarını düzenleyerek büyük merkezlerde gerçekleştirmeyi planladıklarını açıkladı. Bilkent **Şehir Hastanesi**'nde görev yaptığını ifade eden Kervan, "Bu hastaneye günde 100.000 kişi giriş-çı-

kış yapıyor. Bu büyük kapasiteyi doğru iş birlikleri ile bir araya getirdiğimizde, üretim süreci kendiliğinden oluşacaktır" dedi. **"İş yapış şeklimiz tamamen değişiyor..."** Sanofi Avrasya Bölge Başkanı ve İlaç Genel Müdürü Cem Öztürk, sağlık sektöründe yaşanan dijital dönüşüm ve yapay zekanın (AI) önemini vurgulayarak, Sanofi'nin bu alanda yaptığı yatırımları ve iş modellerindeki dönüşümü ele aldı. Öztürk, konuşmasında, "Eskiden büyüme için ürün satın alıyordu ve bu yolla bilgi birikimi kazanmayı hedefliyorduk. Ancak sistem artık tamamen değişti. Günümüzde AI şirketleriyle iş birliği yapmaya yönelmiş durumdayız. Örneğin, Google AI ile ortaklık kurduk ve kısa bir süre önce, yalnızca algoritma geliştiren ve ilaç keşif sürecini hızlandıran bir şirkete 140 milyon dolar yatırım yaptık. Son dönemde gerçekleştirdiğimiz tüm yatırım ve birleşmeler AI üzerine odaklanmış durumda" dedi.

"Büyük veriyi doğru analiz ederek, genç yetenekleri ve start-up'ların gelişimini destekliyoruz"

Krizler, savaşlar ve pandemilerin yaratıcılığı tetiklediğini belirten Öztürk, şirketin bu dönemde inovasyonun merkezine AI teknolojilerini yerleştirdiğini ifade etti: "Büyük veriyi doğru analiz ederek genç yetenekleri öne çıkarmak ve start-up'ların gelişimini desteklemek için fırsatlar yaratıyoruz. Türkiye'ye geldikten sonra başlattığımız start-up projelerinin bugünlere gelmesi, benim için büyük bir gurur kaynağı." Öztürk, sağlık teknolojilerinin geleceği hakkında da önemli bilgiler paylaştı. Giyilebilir teknolojiler, robotik cihazlar ve kişiye özel ilaçların gelişimiyle sağlık sektöründe köklü bir dönüşüm yaşanacağını ifade eden Öztürk, bu gelişmelere rağmen yaşanan nüfus ve artan maliyetlerin sektörde karşılaşılan zorluklar olduğunu belirtti. "Bu zorlukların üstesinden hep birlikte çalışarak gelebileceğimizi düşünüyorum," diye ekledi.

Care4Rare Projesi Kapsamında Nadir Hastalıklara Yönelik İnovatif Çözümler Paylaşıldı

TÜSAP Sağlık Teknolojisi Vizyon Toplantısı'nda, etkinliğin destekçilerinden Sanofi, nadir **hastalıklara** yönelik inovatif çözümler geliştiren start-up girişimlerini Care4Rare Projesi kapsamında tanıttı. Projede yer alan girişimciler, nadir **hastalıkları** tanı süresini kısaltmaya yönelik karar destek algoritmaları, yenilikçi medikal ve görüntüleme cihazları, yapay zeka tabanlı eğitim ve tedavi takip uygulamaları gibi çözümlerini katılımcılarla paylaştı. Geliştirme aşamasında olan bu çözümler, nadir **hastalıklardan** etkilenen bireylerin yaşam kalitesini artırmayı amaçlıyor. Sunumlarının ardından girişimciler, ilgili kamu kurumları, uzman hekimler, hasta dernekleri ve özel sektör temsilcileri ile bir araya gelerek fikir alışverişinde bulunma fırsatı elde ettiler.